

Güç Odağı

2012-01-29

Herkesin bir siyasi fikri olması şartsa, benimki işte bu: Güç odaklarını mümkün olduğunca çoğaltmak. *Güç* dediğimizde sadece maddi gücü değil, fikri, askeri, siyasi ve iletişimsel gücü de kastediyorum.

Gücün kendisiyle ilgili sorun yaşayanlardan değilim. Kendi güçlenme arzusunun alevlendirdiği bir güç şikayetiyle yazıp çizenlerden de değilim. İnsanın bir tür olarak varolmasının temelinde bu güç ihtiyacının bulunduğu farkındayım. *Gaflet* olarak adlandırılrsa da, insanların güç arayışlarındaki bir zafiyetin topyekun varlığını yok edeceğini düşünüyorum. Gücü bireysel olarak reddetmenin fazileti yüksek olabilir, ancak güç kavramını berhava etmeye çalışmanın hedefi ya kendisinden başka güç sahibi bırakmamak, ya da insanlığı topyekun yok etmektir.

Bu gereksiz açıklamalardan sonra tüm siyasi fikirleri değerlendirdiğim kriteri açıklayabilirim: Eğer bir düşünce güç odaklarını mümkün olduğunca dağıtmayı hedefliyorsa, iyidir, aksi halde kötüdür. Adı Liberalizm olanların sermayenin az sayıda elde toplanmasını hedeflemeleri kötüdür. Adı Sosyalizm olanların bu sermayeyi adı devlet olan tek bir elde toplamaya çalışmaları da kötüdür. Adı Liberalizm olan sermayeyi mümkün olduğunca dağıtmayı hedefliyorsa iyidir. Aynı şekilde Sosyalizm de sermayenin farklı odaklardan toplanmasını hedefliyorsa iyidir. (Sermayeyi yok edip, hala bir dünyada yaşayabileceğini düşünen de mevcuttur, kendilerine cevap vermeden önce sermayenin tüm faydalarından arındıkları yirmidört saati bir dağ başında geçirmelerini salık veriyorum.)

Ordu düne kadar (ve hala) Türkiye’de önemli bir güç odağıydı. Onun bu odak durumunu azaltmaya çalışan siyasi hareketler faydalıdır. Onu güç odağı olarak tutmaya heveslenenler zararlıdır.

AKP on yıl önce değildi ve bugün önemli bir güç odağıdır. Onun vasıtasıyla gücü tek elde toplamaya hevesli insanlar zararlıdır. Onun vasıtasıyla maddi ve siyasi güç odaklarının sayısını artırmaya çalışmak faydalıdır.

Yargı geçmişte bu derece bir güç odağı değildi. Giderek önemli bir güç odağı olmaktadır. Ondaki bu gücü kırmaya yönelik hareketler faydalıdır. Onu ordunun yerine siyasi bir odak haline getirmeye çalışmak zararlıdır.

Yargının işleyişinde, gücü hakim/savcı/bürokrat ve siyasetçilerin elinden alıp,

halka veren bütün fikirler faydalıdır. Yargı gücünün merkezileşmesine sebep olmak zararlıdır.

Demokrasi (modern demokrasilerde olduğu gibi) siyasi gücün zengin bir kitleye münhasır olmasına sebep oluyorsa zararlıdır, gücün dağılmasına imkan sunuyorsa faydalıdır.

Falan.

Huzur ve mutluluk gücün mümkün olduğunca adilane *dağıldığı* bir yerde neşet eder. İnsan doğasından kaynaklanan sebepler, boş bırakıldığında siyasi, ekonomik, fikri, askeri, iletişimsel gücün odaklanmasına sebep olur. İnsanlar gücün karşısında bükülür. Bir kere temerküz ettiğinde güçlüyü yerinden etmek daha da zordur.

Bununla birlikte yine insanın bükülmesi ve güç sahiplerinin de zihnen fani insanlar olması dolayısıyla az sayıda insanın eline geçen güç, sonunda çöken bir sisteme yol açar. Komünist ve Faşist ülkelerin gücü tek elde topladıklarında başlarına gelen budur; insanlar doğruyu işaret etmeye cesaret edemediklerinde, sistem çok az sayıda insanın eline kalır ve infilak eder. Liberal Demokrasilerin bu iki türde sisteme galip gelmesinin temelinde bu vardır.

Bununla beraber günümüzde de Liberal Demokrasilerin sermaye kaynaklı güç odaklarının sayısı azaldığı için zafiyete düştüğünü görüyoruz. Vatandaşlar, sermayenin elinde bulunan az sayıdaki medya kanalıyla yönlendirilmekte, yine az sayıdaki sermaye sahibinin kurduğu bir düzende sadece figüran olarak rol almaktadır. Boş bırakıldığında temerküz eden güç, Liberal Demokrasilerde de az sayıda insanın elinde toplanmıştır.

Çıkış yolunu ifade etmek basit, ancak uygulamaya koymak tabii ki zordur.

(1) Şirketler, holdingler vs. gibi üretim organizasyonları üzerindeki miras lağvedilmelidir. Gücün belli bir grup elinde toplanmasının en önemli sebeplerinden biri budur. Bu organizasyonlar, bedelini ödeyenlere halk namına satılmalı ve bu gelir, halkın temel ihtiyaçlarını karşılamakta (da) kullanılmalıdır. İnsanların sefalet korkusunu ortadan kaldırmak devletin temel vazifesidir.

(2) Yargı kararlarında jüri sistemine geçilmeli ve cinayet gibi önemli davalarda referandum bir seçenek olmalıdır.

(3) Güç sahiplerinin hukuk karşısındaki sorumluluğu artırılmalıdır. Hukukta ceza, güç arttıkça artırılmalı ve güç sahiplerinin hukuka daha çok riyeti sağlanmalıdır. Normal vatandaş için kabahat sayılabilecek, mesela *yalan*, güç sahipleri için hukuki sorumluluk getirmeli, bir hükümet üyesinin veya parti liderinin yalan söylemesi cezai şarta bağlanmalıdır.

(4) Herhangi bir bürokratik veya siyasi kurumda söz sahibi insanların görev süresi sınırlandırılmalıdır.

(5) Hukuk düzeni, falanca kritere, filanca ülkeye değil, o hukukun içinde yaşayan insanların adaletin varlığına *inanacakları* şekilde düzenlenmelidir.

Mahkemelerin tek gerçek fonksiyonu budur, adalet dağıttığına inanılmayan bir hukuk düzeni tiyatrodan ibarettir.

(6) Devletin tüm kurumlarını denetleyecek, üyeleri bir yıl gibi bir süre için halkın arasından kur'ayla seçilecek bir denetleme meclisi olmalı; idarecilerin hukuka uymadıkları yerde onları yargılayabilmelidir.

(7) Sosyal güç odakları mümkün olduğunca dağıtılmalı, kendi yaşam tarzlarını uygulayabilen toplumlar ortaya çıkmalı; bireyler mensubu bulundukları topluma karşı sorumlu olmalı ancak istedikleri an toplumlarından ayrılıp, kendilerini kabul eden başka bir topluma geçebilmelidir. Bu toplumlar fikir ve sanat eserlerinin mülkiyeti, yayın ve sansür kriterleri, günlük yaşam tarzı, evlilik, kadın erkek homoseksüel vs. ilişkileri gibi konularda söz sahibi olmalı; kişiler istedikleri toplumda, kendilerine yönelen oklardan vareste yaşayabilmelidir. Bu sayede kültürleri çürütüp, popülerlik zırhıyla kendi çığ ve ucuz kültürünü dayatan odaklara karşı bir şansları olur.

Kurbağa gibi aynı bayat sloganları tekrar edip, matah bir şey söylüyormuş gibi *çözüm sosyalizm/liberalizm/kemalizm/islam/laiklik/virt/zırt* diyen biri değilim. Somut olarak ne yapılması gerektiği, fikriyatın adından daha önemli geliyor. Bu yazdıklarımı sosyalizm adıyla da, libertaryenlik adıyla da pazarlamam mümkün, ancak okuduğum kadarıyla orijinaldir. Adı Marx, Amerika, Avrupa, medeniyet, Atatürk, din vs. olan la yus'el bir takım putlara tapmaktansa, bir model kurup, sonuçları ne olur düşünmek daha önemli görünüyor. Zamanımız hiçbir eski çözümün çalışmayacağı, çünkü hayatın yeni meseleler getirdiği bir zaman. Çözmek için de, çözüm düşünmek için de cesarete ihtiyacımız var.